

Käyttösuunnitelma 2026

Raision kaupunki | Lupalautakunta 22.1.2026

raisio

SISÄLLYSLUETTELO

1. TALOUSARVION TOTEUTTAMINEN	1
1.1. Talousarvion noudattamista koskevat ohjeet	1
1.1.1. Talousarvion sitovuus	1
1.1.2. Käyttösuunnitelmat	1
1.1.3. Raportointi	1
1.1.4. Strategiset tavoitteet	1
1.1.5. Talousarvion ja sen määräysten noudattaminen	1
1.1.6. Muut ohjeet	1
1.1.7. Kohderahoitteiset yksiköt eli nettoyksiköt	2
1.2. Ration kaupungin tilivelvolliset	2
2. HANKINNAT	4
2.1. Päätösvalta hankinta-asioissa	4
2.2. Hankintaohjeet.....	4
2.3. Poistosuunnitelma	4
3. LASKUJEN HYVÄKSYMINEN	5
4. KÄYTTÖTALOUS JA SITOVAT TAVOITTEET	6
4.1. Yhteenveto lupalautakunnasta	6
4.1.1. Viranhaltijaorganisaatio	6
4.1.2. Sitovat ulkoiset määrärahat	6
4.1.3. Lupalautakunta, ulkoiset määrärahat	6
4.1.4. Lupalautakunta, ulkoiset ja sisäiset määrärahat	7
4.1.5. Lupalautakunnan strategiset ja sitovat tavoitteet vuodelle 2026	7
4.1.6. Lupalautakunnan vuosi 2026	8
4.1.7. Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot	9
4.1.8. Lupalautakunnan talousarvioesitykseen talousarviokäsittelyssä tehdyt muutokset	9
4.2. Ympäristöpalvelut.....	10
4.2.1. Perustehtävä ja palvelulupaus	10
4.2.2. Toiminta vuonna 2026	10
4.2.3. Ympäristöpalvelujen tavoitteet	11
4.2.4. Tunnusluvut	11
4.2.5. Ympäristöpalvelut, ulkoiset määrärahat	12
4.2.6. Ympäristöpalvelut, ulkoiset ja sisäiset määrärahat	12
4.3. Rakennusvalvontapalvelut	12
4.3.1. Perustehtävä ja palvelulupaus	12
4.3.2. Toiminta vuonna 2026	13
4.3.3. Rakennusvalvontapalvelujen tavoitteet	13
4.3.4. Tunnusluvut	14
4.3.5. Rakennusvalvontapalvelut, ulkoiset määrärahat	14
4.3.6. Rakennusvalvontapalvelut, ulkoiset ja sisäiset määrärahat	15
5. KÄYTTÖMAISUUSINVESTOINNIT 2026	16

1. Talousarvion toteuttaminen

1.1. Talousarvion noudattamista koskevat ohjeet

1.1.1. Talousarvion sitovuus

Lain mukaan kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Toimielin on sidottu talousarviossa hyväksyttyihin toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin.

Talousarvion sitovuus määräytyy lautakunnittain siten, että käyttötalousosan sitovia lukuja ovat lautakunnan ulkoiset kokonaistulot, ulkoiset kokonaismenot ja netto. Lautakunta voi suorittaa muutoksia vastuualueiden ja palveluiden välillä. Tili- ja vastuuvapauden edellyttämä sitovuus muodostuu ulkoisesta toimintakatteesta (nettobudjetti).

Investointien sitovuus on hanketasolla. Lisäksi on monivuotisia hankkeita, joiden kokonaiskustannusarvio ja toteuttamisvuodet ovat sitovia. Nämä hankkeet on merkitty erikseen talousarviossa. Lautakunta hyväksyy hankkeidensa väliset määrärahasiirrot. Siirtoja ei saa tehdä kokonaiskustannusarvioltaan ja toteuttamisvuosiltaan sitovista hankkeista.

Tuloslaskelmaosan sitovat erät ovat verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut. Rahoituslaskelmaosan sitovat erät ovat lainakannan kokonaismuutos.

1.1.2. Käyttösuunnitelmat

Hallintosäännön 81 §:n mukaan toimielin hyväksyy käyttösuunnitelman. Lautakunnat laativat hyväksytyn talousarvion perusteella käyttösuunnitelman palveluittain. Kaupunginhallituksen käyttösuunnitelma sisältää molemmat kaupunginhallituksen alaiset kokonaisuudet (KH, konserni ja KH, kaupunkikehitys).

1.1.3. Raportointi

Talousarvion kuukausikohtaista toteutumista seurataan toimielimissä. Kaupunginvaltuustolle laaditaan talouden toteutuman raportti maaliskuun lopun, kesäkuun lopun sekä syyskuun lopun tilanteesta.

1.1.4. Strategiset tavoitteet

Strategisia tavoitteita voidaan muuttaa vain valtuuston päätöksellä. Vuonna 2025 on hyväksytty uusi kaupunkistrategia ja uudet tavoitteet on sisällytetty vuoden 2026 talousarvioon. Tilinpäätöksessä tulee antaa selostus tavoitteiden toteutumisesta. Strategisten tavoitteiden toimeenpanon keinoja ja mittareita kehitetään vuosittain osana talousarvioprosessia.

1.1.5. Talousarvion ja sen määräysten noudattaminen

Talousarviota ja sen määräyksiä on noudatettava toiminnassa. Tilivelvolliset vastaavat vastuualueidensa taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Tilivelvollisten viranhaltijoiden on valvottava, että vastuualueen toiminnassa noudatetaan hyväksyttyä talousarviota ja käyttösuunnitelmaa sekä niihin liittyviä tavoitteita. Toimintaa ja taloutta tulee sopeuttaa siten, että asetetut tavoitteet on mahdollista saavuttaa. Mikäli on ilmeistä, ettei asetettuihin tavoitteisiin päästä, tulee asia saattaa toimielinkäsittelyyn siten, että valtuusto voi päättää talousarvioon sisältyvien määrärahojen ja tavoitteiden muutokset kyseisen talousarviovuoden aikana.

Kaikista esitettävistä talousarviomuutoksista tulee tehdä ilmoitus talouspalveluihin.

1.1.6. Muut ohjeet

Investointeja, joiden kustannusarvio on yli 1.000.000 euroa tai investointeja, joista valtuusto on erikseen niin päättänyt, ei saa aloittaa ilman kaupunginhallituksen lupaa.

Mikäli valtionosuutta saadaan kesken vuoden jo olemassa olevaan toimintaan, jonka menot ovat talousarviossa, valtionosuus kasvattaa vain tulomäärärahoja.

Mikäli toimialoilla/palvelualueilla suunnitellaan itsenäisesti hankkeita toteutettavaksi leasing-rahoituksella, palvelualueet vastaavat koko leasing-rahoitusprosessista kilpailutuksesta, operatiiviseen toteutukseen ja seurantaan saakka. Palvelujohtajan tulee ilmoittaa talousjohtajalle kunkin palvelualueensa hankkeen leasing-rahoituksen suunnitelmat ja hankkeen alkaminen etukäteen sekä ajantasainen toteutuminen ja määrä. Palvelualueet valmistelevat tarvittavat leasing-rahoitusta koskevat päätöspäätökset kaupunginhallitukselle.

Mikäli lautakunnat hakevat hankerahoitusta talousarviossa hankkeille varatun määrärahan yli, mikä edellyttää talousarviomuutoksen tekemistä, lautakuntien tulee saattaa hankehakemus kaupunginjohtajan hyväksyttäväksi.

1.1.7. Kohderahoitteiset yksiköt eli nettoyksiköt

Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio- ja suunnitelmaohjeistuksissa määritellään kohderahoitteiset tehtävät: *"Kohderahoitteiset tehtävät ovat tehtäviä, joiden käyttötalous on sidottu ensisijaisesti tuloarvioin kunnan talousarvioon, tai tehtäviä, jotka ovat kokonaan erillään kunnan talousarviosta. Talousarviosidonnaisia kohderahoitteisia tehtäviä ovat muu taseyksikkö, sisäisen palvelun nettoyksikkö ja muut nettoyksiköt. Kunnan talousarviosta erillään olevia yksiköitä ovat kunnan liikelaitokset."*
"Kohderahoitusta sovelletaan palveluja tuottavissa tehtävissä kuten liikelaitoksissa, muissa taseyksiköissä sekä nettoperiaatteella toimivissa yksiköissä, jotka saavat varsinaisen toimintansa rahoituksen kokonaan tai osittain korvauksena tuottamistaan palveluista."

Raision kaupungin talousarvio sisältää nettobudjettisyksiköt seuraavissa tulosityksiköissä:

- Hyvinvointi ja vapaa-aikalautakunta: Uintikeskus Ulpukka ja Kerttulan jäähallit sekä
- Infra- ja tilalautakunta: Tilapalvelut ja Ruokapalvelut.

Nettobudjettisyksikön sitova määräraha on nettomenot. Nettomenojen saavuttaminen sallii ulkopuolisen tulo-rahoituksen ylityksen sekä vastaavan suuruisen rahamenojen ylityksen ilman valtuuston käsittelyä.

Nettobudjettisyksiköt sisältyvät lautakuntien käyttösuunnitelmiin ja niiden käyttösuunnitelmien toteutuminen esitetään tilinpäätöksessä.

1.2. Raision kaupungin tilivelvolliset

Kuntalain 125 §:n mukaan tilintarkastajan on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa tarkastuksen tulosten lisäksi annetaan mm. esitys vastuuvapauden myöntämisestä toimielimen jäsenelle ja toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle (tilivelvollinen).

Raision kaupungin tilivelvollisiksi on määritelty seuraavat tahot:

- kaupunginhallituksen jäsenet ja sen jaoston jäsenet
- lautakuntien ja niiden jaostojen jäsenet
- kaupunginjohtaja
- talousjohtaja
- henkilöstöjohtaja
- hallintojohtaja
- viestintäjohtaja

- tietohallintojohtaja
- kaupunkikehitysjohtaja
- tekninen johtaja
- sivistysjohtaja
- hallintosäännössä kunkin toimialan palvelujohtajaksi tai heitä vastaavaksi määritellyt henkilöt.

Vaikka tilivelvollisten luettelossa ei ole kaikista esimiehistä mainintaa, se ei poissulje vastuuta oman organisaation toiminnasta ja taloudesta.

2. Hankinnat

2.1. Päätösvalta hankinta-asioissa

Toimielinten ja viranhaltijoiden toimivalta hankinta-asioissa on määritelty hallintosäännössä.

Kaupunginhallitus päättää niistä hankinnoista, jotka ovat konsernitasoisia tai useamman kuin yhden lautakunnan kattavia, mikäli hankinnan arvo on yli 150.000 euroa.

Lautakunta päättää yli 150.000 euron arvoisista hankinnoista omalla toimialallaan.

Toimialajohtaja päättää oman toimialansa tavara- ja palveluhankinnoista 150.000 euroon asti. Toimialajohtaja voi delegoida päätösvaltaansa hankinta-asioissa alaisilleen viranhaltijoille.

Kaupunginjohtaja päättää yhteishankinnoista.

Kaupunginjohtaja tai määräämänsä päättää konsernipalveluyksikön tavara- ja palveluhankinnoista 150.000 euroon asti.

Kaupunginjohtaja tai määräämänsä päättää lisäksi niistä hankinnoista, jotka ovat konsernitasoisia tai useamman kuin yhden lautakunnan kattavia 150.000 euroon asti. Talonrakennus- ja kunnallisteknisten rakentamishankkeiden päätöksenteko ja vastuurajat ilmenevät hallintosäännön liitteestä 1.

2.2. Hankintaohjeet

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 7.10.2024 § 314 Raison kaupungin yleiset hankintaohjeet. Hankintaohjeet ovat toissijaiset voimassa olevaan lainsäädäntöön nähden.

2.3. Poistosuunnitelma

Kaupunginhallitus on hyväksynyt poistosuunnitelman 16.12.2024 § 438. Investoinneissa pienhankintaraja erottaa käyttötaloudesta tehtävät hankinnat ja investoinneiksi luettavat hankinnat toisistaan. Kaupunginhallituksen 16.12.2024 § 438 poistosuunnitelman mukaisesti kyseinen pienhankintaraja on 10.000 euroa (alv. 0 %).

3. Laskujen hyväksyminen

Hallintosäännön 9. luvun 88 §:ssä laskujen hyväksymisestä määrätään seuraavaa:

Kaupunginjohtaja tai määräämänsä hyväksyy konsernipalveluyksikön laskujen hyväksyjät ja varahyväksyjät. Toimialajohtaja tai määräämänsä hyväksyy toimialansa laskujen hyväksyjät ja varahyväksyjät. Toimialojen ja konsernipalveluyksikön hyväksyjistä ja varahyväksyjistä on pidettävä ajan tasalla olevaa luetteloa. Luettelo on päivitettävä talousarviovuoden alkaessa ja aina hyväksyjän tai varahyväksyjän vaihtuessa.

Kaupunginjohtajan laskun hyväksyy kaupunginhallituksen puheenjohtaja. Kaupunginjohtaja hyväksyy sivistysjohtajan, kaupunkikehitysjohtajan, teknisen johtajan, talousjohtajan, hallintojohtajan ja henkilöstöjohtajan, tietohallintojohtajan ja viestintäjohtajan laskun.

Maksukorttien ja muiden maksuvälineiden myöntämisestä päättää talousjohtaja tai määräämänsä. Maksukorttien tai muiden maksuvälineiden myöntämisestä kaupunginjohtajalle päättää kaupunginhallituksen puheenjohtaja.

Luottamushenkilön laskun ja korvauksen hyväksyy hallintojohtaja.

4. Käyttötalous ja sitovat tavoitteet

Talousarviota ja sen määräyksiä on noudatettava toiminnassa. Tilivelvolliset vastaavat vastuualueidensa taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Tilivelvollisten viranhaltijoiden on valvottava, että vastuualueen toiminnassa noudatetaan hyväksyttyä talousarviota ja käyttösuunnitelmaa sekä niihin liittyviä tavoitteita.

Talousarviossa esitetyt tavoitteet pohjautuvat kaupungin strategiaan. Kuntalain mukaan toimitella on sidottu talousarviossa hyväksyttyihin toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin.

Lautakuntien talousarvioehdotuksissa on esitetty lautakuntien palveluiden tavoitteet sekä toiminnalliset painopisteet vuodelle 2026. Lautakuntien talousarvioehdotuksissaan palveluittain esittämät, kyseistä toimielintä sitovat toiminnalliset tavoitteet hyväksyttiin koko kaupungin talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Toimielimen sitovat taloudelliset tavoitteet ovat ulkoiset kokonaistulot, ulkoiset kokonaismenot ja netto.

4.1. Yhteenveto lupalautakunnasta

4.1.1. Viranhaltijaorganisaatio

Vastuualue ja palvelut	
Kaupunkikehityspalvelut	Kaupunkikehitysjohdaja Samu Mattila
Ympäristöpalvelut	Ympäristöpäällikkö Kirsi Anttila
Rakennusvalvontapalvelut	Rakennustarkastaja Petri Ojanen

4.1.2. Sitovat ulkoiset määrärahat

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2024	-1 284 899 €	856 578 €	-428 321 €
TAM2025	-1 512 989 €	841 660 €	-671 329 €
TA2026LTK	-1 557 130 €	897 420 €	-659 710 €
TA2026KH	-1 557 130 €	897 420 €	-659 710 €
TA2026	-1 557 130 €	897 420 €	-659 710 €

4.1.3. Lupalautakunta, ulkoiset määrärahat

Selite	TP2024	TA2025	TAM2025	TA2026 LTK	TA2026 KH	TA2026
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	268 666	306 610	306 610	286 610	286 610	286 610
Maksutuotot	570 401	522 950	522 950	556 450	556 450	556 450
Tuet ja avustukset	16 933	12 100	12 100	15 000	15 000	15 000
Vuokratuotot				39 360	39 360	39 360
Muut toimintatuotot	577					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	856 578	841 660	841 660	897 420	897 420	897 420
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-788 423	-861 325	-861 325	-902 191	-902 191	-902 191
Eläkekulut	-170 457	-180 203	-180 203	-181 050	-181 050	-181 050
Muut henkilösivukulut	-29 051	-27 735	-27 735	-39 155	-39 155	-39 155

Henkilöstökulut yhteensä	-987 930	-1 069 263	-1 069 263	-1 122 396	-1 122 396	-1 122 396
Palvelujen ostot	-259 353	-402 566	-402 566	-390 574	-390 574	-390 574
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 650	-22 600	-22 600	-25 600	-25 600	-25 600
Avustukset	-750					
Vuokrat	-10 314	-18 560	-18 560	-18 560	-18 560	-18 560
Muut toimintakulut	-13 902					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 284 899	-1 512 989	-1 512 989	-1 557 130	-1 557 130	-1 557 130
TOIMINTAKATE	-428 321	-671 329	-671 329	-659 710	-659 710	-659 710

4.1.4. Lupalautakunta, ulkoiset ja sisäiset määrärahat

Selite	TP2024	TA2025	TAM2025	TA2026 LTK	TA2026 KH	TA2026
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	268 666	306 610	306 610	286 610	286 610	286 610
Maksutuotot	610 509	542 840	542 840	578 580	578 580	578 580
Tuet ja avustukset	16 933	12 100	12 100	15 000	15 000	15 000
Vuokrat				39 360	39 360	39 360
Muut toimintatuotot	577					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	896 685	861 550	861 550	919 550	919 550	919 550
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-788 423	-861 325	-861 325	-902 191	-902 191	-902 191
Eläkekulut	-170 457	-180 203	-180 203	-181 050	-181 050	-181 050
Muut henkilösivukulut	-29 051	-27 735	-27 735	-39 155	-39 155	-39 155
Henkilöstökulut yhteensä	-987 930	-1 069 263	-1 069 263	-1 122 396	-1 122 396	-1 122 396
Palvelujen ostot	-295 101	-449 184	-449 184	-437 926	-437 926	-437 926
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 132	-22 650	-22 650	-25 800	-25 800	-25 800
Avustukset	-750					
Vuokrat	-91 938	-88 655	-88 655	-124 992	-124 992	-124 992
Muut toimintakulut	-13 902					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 402 753	-1 629 752	-1 629 752	-1 711 114	-1 711 114	-1 711 114
TOIMINTAKATE	-506 068	-768 202	-768 202	-791 564	-791 564	-791 564

4.1.5. Lupalautakunnan strategiset ja sitovat tavoitteet vuodelle 2026

Elinvoima ja vetovoima				
Valtuustokauden tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Vastuutaho
Toteutamme ja edistämme rohkeita kasvuinvestointeja	Jatkamme merellisen Raision monipuolista kehittämistä.	Toteutamme tarvittavat toimenpiteet kaavallisen, maankäytöllisen, luvituksen ja valvonnan osalta merellisen Raision kokonaisvaltaiseksi kehittämiseksi.	Alueen kaavoituksen eteneminen, maankäytön toimenpiteiden kuvaus, toteutetut tutkimukset, tarkastukset ja luvat.	Palvelualuejohtajat
	Rakennamme elinvoimaisen ja turvallisen kaupunkikeskustan sekä varmistamme sujuvan liikumisen tieremontin aikana.	Toteutamme tarvittavat toimenpiteet kaavallisen, maankäytöllisen, luvituksen ja valvonnan osalta keskustan	Alueen kaavoituksen eteneminen, maankäytön toimenpiteiden kuvaus, toteutetut tutkimukset, tarkastukset ja luvat.	Palvelualuejohtajat

		kokonaisvaltaiseksi kehittämiseksi.		
--	--	-------------------------------------	--	--

Kestävä kasvu

Valtuustokauden tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Vastuutaho
Kehitämme asuinalueiden viihtyisyyttä ja turvallisuutta sekä ehkäisemme alueiden eriytymistä	Viihtyisän ja monipuolisen elinympäristön kehittäminen ja tukeminen.	Edistämme viihtyisän elinympäristön säilymistä ja kehittämistä.	Osallistuminen asiantuntija- tai lupaviranomaisroolissa toimenpidettä vastaaviin prosesseihin.	Palvelualuejohtajat

Osallisuus ja toimintakulttuuri

Valtuustokauden tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Vastuutaho
Hyödynnämme tietoa tehokkaasti päivittäisessä työssä ja päätöksenteossa	Vaikutamme Raision houkuttelevuutta lisääviin vetovoimatekijöihin ja mielikuviin.	Seuraamme erilaisia muuttohalukkuus- ja vetovoimatutkimuksia ja teemme niistä johtopäätöksiä.	Muuttohalukkuustutkimus on tilattu ja läpikäyty johtoryhmässä sekä päätöksentekokoelimesta vuoden 2026 aikana.	Koko vastuualue
Otamme asukkaat ja sidosryhmät huomioon viestinnässä, suunnittelussa ja päätöksenteossa	Varmistamme asiakastytyväisyyden ja asiakaspalvelun laadun.	Toteutamme palvelualuekohtaiset toimenpiteet tyytyväisyyden ja laadun varmistamiseksi.	Toteutamme tyytyväisyyskyselyn vastuualueella vuosittain. Tulosten käsittely ja toimenpiteet suunnitellaan kaupunkikehityspalveluiden johtoryhmässä. Tarkastelemme myös muiden palveluiden toteuttamien kyselyiden tuloksia.	Koko vastuualue
Panostamme henkilöstön osaamiseen ja hyvinvointiin	Varmistamme, että henkilöstö on ammattitaitoisia ja osaavaa.	Takaamme henkilöstölle tarvittavan ammattiosaamisen ylläpidon.	Osallistumismahdollisuus koulutuksiin ollut riittävällä tasolla (tyytyväisyyskysely), kehityskeskusteluiden tulokset.	Vastuualuejohtaja, palvelualuejohtajat

4.1.6. Lupalautakunnan vuosi 2026

Lupalautakunnan osalta vuodelle 2026 kohdistuu muutamia muutoksen alaisia asioita.

Lupalautakunnan alaisissa palveluissa ja toiminnassa panostetaan edelleen erityisesti laadun ja asiakaspalveluprosessien kehittämiseen sekä uuden juuri valmistuneen kaupunkistrategian mukaisiin tavoitteisiin.

Vuoden 2025 alusta voimaan astunut rakentamislaki edellyttää edelleen toiminnan ja resursoinnin tarkastelua, minkälaisia välillisiä vaikutuksia uudella lailla tulee olemaan toiminnassamme.

Eläinlääkintähuoltolain muutoksessa lakisääteisten eläinlääkäripalvelujen järjestämisvastuu on määritelty aiempaa selkeämmin. Säädosmuutoksen taustalla on kilpailuneutraaliteettisääntely. Nykyistä kunnan järjestämisvastuuta täydentävät palvelut määritellään ja hinnoitellaan markkinaperusteisesti. Täydentäviä palveluita voidaan tarjota rajoitetusti vuodesta 2026 alkaen. Tällä tulee olemaan vaikutuksia pienimuotoisesti kaupungin tuottoihin, mutta yhtä lailla asiakkaiden maksamiin hintoihin.

Yhtä lailla jo nyt ylikunnallisesti tuotettujen palveluiden osalta tehdään tarkastelua, kuinka laajalla toimintasäteellä ja kuinka monen kunnan alueella on perusteltua tuottaa yhdessä joitain lakisääteisiä palveluita.

4.1.7. Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot

Rakentamisen suhdanteet vaikuttavat edelleen rakennusvalvonnan lupamääriin ja sitä kautta odotusarvoisesti ensi vuoden lupamaksuihin. Lupamääriä vähentävät myös vuoden 2025 voimaan astuneen rakentamislain vaikutukset. Lupamaksut ovat merkittävin mahdollinen riski tulojen toteutumana kohdalla.

Lisäksi rakennusvalvonnan ICT-kulujen osalta ei ole vielä selvillä rakentamislain uudistuksen vaikutuksia.

Kasvunhallintaohjelman muutokset on tehty aiempina vuosina ja sopeuttamistoimia ei ole esitetty lupalautakunnalle vuoteen 2026. Sopeuttamisvaikutukset aiemmilta vuosilta kuitenkin heijastuvat ensi vuoteen.

Viranomaistaksoja on tarkistettu melko äskettäin, joten jatkossa tarkistuksia tehdään pääasiassa säädosmuutosten yhteydessä.

Lupalautakunnan toimintamenoista suurin osa muodostuu henkilöstökuluista. Vuonna 2026 on jo tiedossa olevia henkilöstön sijaisuuskustannuksia ja lisäksi on odotettavissa lisäkustannuksia palveluostoihin.

Seudullisen pieneläinpäivystyksen kustannukset ovat todennäköisesti vakiintuneet vuoden 2025 tasolle. Loppuvuoteen tuo epävarmuutta kilpailutuksesta tehty valitus markkinaoikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Ratkaisua valituksesta odotetaan loppuvuodesta 2026. Epävarmuutta on myös tulojen osalta eläinklinikan vuokran kautta.

Hyötyeläinpäivystyssopimuksen neuvottelujen jatkuessa tulee muutoksia eläinlääkintähuollon kustannuksiin. Kustannukset on arvioitu talousarvioon arvioitun skenaarion pohjalta.

Eläinlääkintähuoltolain uudistuksen vaikutus on pyritty arvioimaan tuloihin ja menoihin. Loppuvuodesta 2025 tehtävien palveluvalikoima- ja hinnoittelupäätösten vaikutusta on pyritty arvioimaan myyntitulojen osalta. Vaikutukset tuloihin ovat kokonaisuudessaan maltillisia.

4.1.8. Lupalautakunnan talousarvioesitykseen talousarviokäsittelyssä tehdyt muutokset

Kaupunginhallitus käsitteli vuoden 2026 talousarviota kokouksessaan 17.11.2025 § 380.

Kaupunginvaltuusto puolestaan käsitteli talousarviota kokouksessaan 1.12.2025 § 149.

Talousarviokäsittely meni lupalautakunnan osalta seuraavasti:

Kaupunginjohtajan esitys kaupunginhallitukselle:

Ei muutoksia.

Kaupunginhallitus 17.11.2025 § 380:

Ei muutoksia.

Ei muutoksia.

4.2. Ympäristöpalvelut

4.2.1. Perustehtävä ja palvelulupaus

Ympäristöpalvelut vastaa ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon viranomaistehtävien hoidosta. Ympäristöterveydenhuollossa yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Raisio (vastuukunta), Naantali ja Rusko.

Ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon tehtävät ovat lainsäädännössä säädettyjä tehtäviä, joita ovat mm. valvonta-, lausunto- ja neuvontatehtävät. Ympäristönsuojelu toteuttaa mm. ympäristönsuojelu-, jäte- ja vesilain mukaista valvontaa. Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvat terveydensuojelun, elintarvikelain, tupakkalain, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta sekä eläinlääkäripalvelut.

Palvelulupaus:

Ympäristöpalvelujen tavoitteena on turvata terveellinen, viihtyisä ja monimuotoinen elinympäristö. Viranomaistehtävät hoidetaan lainmukaisesti, laadukkaasti ja tasapuolisesti. Suunnitelmallinen valvonta toteutetaan riskiperusteisesti.

4.2.2. Toiminta vuonna 2026

Ympäristöpalvelujen suunnitelmallista valvontaa ohjaavat valvontasuunnitelmat ja -ohjelmat pidetään ajan tasalla ja päivitetään tarvittavilta osin. Ympäristöterveydenhuolto jatkaa Laatunet-sovelluksen käyttöä ja valvonnan laatua kehitetään edelleen.

Ympäristöterveydenhuollon taksa on päivitetty ja tulee voimaan lokakuussa 2025 vastaten viimeisimpiä säädösmuutoksia.

Terveydensuojelulain kokonaisuudistusta valmistellaan kansallisella tasolla. Valmistelun etenemistä ja vaikutuksia seurataan.

Eläinlääkintähuoltolain uudistus astuu voimaan 1.1.2026. Uudistuksen vaikutukset ulottuvat kaupungin pieneläinklinikan ja tuotantoeläinpalveluihin. Pääasiassa kyse on toimenpiteiden hinnoittelusta ja tarjonnasta sen mukaan, mitkä toimenpiteistä päätetään kuuluvan kaupungin järjestämisvastuun piiriin sekä mitkä tarjotaan ja hinnoitellaan markkinaperusteisesti.

Pieneläinpäivystys järjestetään maakunnan laajuisella alueella yhteisesti Turun kaupungin kilpailuttamana ja nykyinen sopimuskausi on alkanut 1.1.2025. Pieneläinpäivystyksen toteuttaa Papuvet Oy.

Kestävyytyöhön liittyvää luonnon monimuotoisuus- ja ilmastotyötä toteutetaan aktiivisesti ja siihen on varattu henkilöresurssi. Kaupungin Ympäristöohjelma päivitetään kaudelle 2026-2029. Ympäristöohjelma sisältää myös ilmastomuutokseen sopeutumista ja luonnon monimuotoisuutta tukevat toimenpiteet. Ympäristöohjelman seurantaan ja raportointiin on käytössä Ympäristövahti-järjestelmä, jonka avulla kaupungin toteuttamia toimia voivat seurata niin päättäjät kuin asukkaat.

Ympäristöpalveluissa edistetään Raisionlahden lintuvesiensuojelualueen hoitotyötä, perinnebiotooppien hoitoa ja vieraslajien torjuntaa. Mahdollisuuksia hankerahoitukseen kartoitetaan.

Henkilöstön hyvinvointiin panostetaan vuoden 2026 aikana. Työssä jaksamisella on suuri merkitys vaativassa viranomaistyössä.

4.2.3. Ympäristöpalvelujen tavoitteet

Kestävä kasvu				
Valtuustokauden tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Vastuutaho
Kasvatamme kaupunkia kestävyys, ekologisuus ja luonnon monimuotoisuus huomioiden	Toteutamme systemaattista ja kunnianhimoista ympäristötyötä.	Päivitämme kaupungin ympäristöohjelman ja sen toimenpiteet.	Ohjelman päivitys tehty, K/E.	Koko vastuualue
Kehitämme asuinalueiden viihtyisyyttä ja turvallisuutta sekä ehkäisemme alueiden eriytymistä	Vaikutamme Raision houkuttelevuutta lisääviin vetovoimatekijöihin ja mielikuviin.	Valvomme että rakennettu ympäristö on terveellinen, turvallinen ja viihtyisä.	Valvontaohjelman toteutuminen (%). Valvontasuunnitelman toteutuminen (%). Tarkastukset (kpl). Pieneläinkäynnit (kpl).	Ympäristöpäällikkö

Osallisuus ja toimintakulttuuri				
Valtuustokauden tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Vastuutaho
Hyödynnämme tietoa tehokkaasti päivittäisessä työssä ja päätöksenteossa	Kehitämme poikkihallinnollista yhteistyötä.	Teemme tiivistä poikkihallinnollista yhteistyötä mm. maankäyttöryhmässä, hulevesityöryhmässä ja ilmastotyössä.	Yhteistyötä tehty edellä mainituissa kokonaisuuksissa, K/E.	Palvelualuejohtajat
Otamme asukkaat ja sidosryhmät huomioon viestinnässä, suunnittelussa ja päätöksenteossa	Selvitämme seutuyhteistyön mahdollisuuksia.	Käymme aktiivista keskustelua kuntien kanssa seutuyhteistyön vaihtoehtoista omalla palvelualueellamme. Pyrimme yhteisvalmisteluun kuntia yhteisesti koskeissa asioissa.	Osallistuminen yhteisten asiakokonaisuuksien valmisteluun, käydyt yhteistyökeskustelut ja -valmistelut. Mittarit: K/E ja kuvaus käydyistä keskusteluista.	Ympäristöpalvelut

4.2.4. Tunnusluvut

	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Ympäristönsuojelu				
Valvontaohjelman toteutuminen (%)	100	100	100	100
Ympäristöterveydenhuolto				
Valvontasuunnitelman toteutuminen (%)	91	77	100	100

	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Ympäristönsuojelun tarkastukset (kpl)	107	113	50	80
Ympäristöterveydenhuollon tarkastukset (kpl)	512	391	450	450
Pieneläinkäynnit (kpl)	1258	992	1200	1200

4.2.5. Ympäristöpalvelut, ulkoiset määrärahat

Selite	TP2024	TA2025	TAM2025	TA2026 LTK	TA2026 KH	TA2026
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	268 666	306 610	306 610	286 610	286 610	286 610
Maksutuotot	231 003	182 450	182 450	185 450	185 450	185 450
Tuet ja avustukset	16 724					
Vuokratuotot				39 360	39 360	39 360
Muut toimintatuotot	577					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	516 971	489 060	489 060	511 420	511 420	511 420
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-564 853	-601 782	-601 782	-635 964	-635 964	-635 964
Eläkekulut	-124 026	-126 488	-126 488	-127 479	-127 479	-127 479
Muut henkilösivukulut	-20 940	-19 377	-19 377	-27 601	-27 601	-27 601
Henkilöstökulut yhteensä	-709 819	-747 647	-747 647	-791 044	-791 044	-791 044
Palvelujen ostot	-204 711	-293 996	-293 996	-282 004	-282 004	-282 004
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 297	-18 200	-18 200	-21 200	-21 200	-21 200
Avustukset	-750					
Vuokrat	-7 582	-13 040	-13 040	-13 040	-13 040	-13 040
Muut toimintakulut	-3 018					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-936 178	-1 072 883	-1 072 883	-1 107 288	-1 107 288	-1 107 288
TOIMINTAKATE	-419 207	-583 823	-583 823	-595 868	-595 868	-595 868

4.2.6. Ympäristöpalvelut, ulkoiset ja sisäiset määrärahat

Selite	TP2024	TA2025	TAM2025	TA2026 LTK	TA2026 KH	TA2026
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	268 666	306 610	306 610	286 610	286 610	286 610
Maksutuotot	241 743	193 790	193 790	199 030	199 030	199 030
Tuet ja avustukset	16 724					
Vuokrat				39 360	39 360	39 360
Muut toimintatuotot	577					
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	527 711	500 400	500 400	525 000	525 000	525 000
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-564 853	-601 782	-601 782	-635 964	-635 964	-635 964
Eläkekulut	-124 026	-126 488	-126 488	-127 479	-127 479	-127 479
Muut henkilösivukulut	-20 940	-19 377	-19 377	-27 601	-27 601	-27 601
Henkilöstökulut yhteensä	-709 819	-747 647	-747 647	-791 044	-791 044	-791 044
Palvelujen ostot	-230 631	-329 281	-329 281	-317 109	-317 109	-317 109
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 716	-18 200	-18 200	-21 350	-21 350	-21 350
Avustukset	-750					
Vuokrat	-70 138	-66 369	-66 369	-99 013	-99 013	-99 013
Muut toimintakulut	-3 018					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 025 072	-1 161 497	-1 161 497	-1 228 516	-1 228 516	-1 228 516
TOIMINTAKATE	-497 362	-661 097	-661 097	-703 516	-703 516	-703 516

4.3. Rakennusvalvontapalvelut

4.3.1. Perustehtävä ja palvelulupaus

Rakennusvalvontapalvelut vastaa rakennusvalvonnan viranomaistehtävien hoidosta, se valvoo rakennustoimintaa kunnassa ja huolehtii osaltaan kaavoituksen toteutumisesta.

Palvelulupaus:

Rakennusvalvonnan tavoitteena on viihtyisän ympäristökuvan luominen ohjaamalla ja opastamalla rakentamista. Tarjota sujuvaa ja ammattitaitoista palvelua kuntalaisille sekä muille rakentamista suunnitteleville asiakkaille lupa-asioinnissa sekä rakentamisen yleisessä ohjauksessa ja neuvonnassa.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on myös varmistaa, että noudatetaan hyvää rakennustapaa, ja että rakennettu ympäristö on terveellinen, turvallinen ja kestävä.

Rakennusvalvonta varmistaa, että rakentaminen tapahtuu sitä säätelevien lakien, asetusten ja säädösten mukaisesti.

Rakennusvalvonta edistää vetovoimaisen virikkeellisen ja turvallisen rakennetun ympäristön kehittymistä.

4.3.2. Toiminta vuonna 2026

Rakennusvalvonnan toiminnassa ei ole odotettavissa merkittäviä muutoksia. Rakennusvalvonnan aineistoa digitoidaan edelleen. Lupapisteen sähköisen aineiston saatavuutta parannetaan. Toiminnassa panostetaan erityisesti ohjaukseen ja neuvontaan. Jatketaan tiivistä yhteistyötä Tart ry:n puitteissa mm. rakentamislain yhteisten tulkintojen osalta.

Rakentamislaki astui voimaan vuoden 2025 alusta. Lakiin on kuitenkin odotettavissa muutoksia vuoden 2026 aikana. Lakimuutosten etenemistä ja vaikutuksia seurataan ja niihin reagoidaan tarvittaessa.

4.3.3. Rakennusvalvontapalvelujen tavoitteet

Elinvoima ja vetovoima				
Valtuustokauden tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Vastuutaho
Pidämme huolen, että Raisio on haluttu paikka asua ja tehdä bisnestä	-	Varmistamme että luvat käsitellään viivytyksettä.	Lupien keskimääräinen käsittelyaika (vko): tavoite alle 3 viikossa.	Rakennustarkastaja
Kestävä kasvu				
Valtuustokauden tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Vastuutaho
Kehitämme asuinalueiden viihtyisyyttä ja turvallisuutta sekä ehkäisemme alueiden eriytymistä	Vaikutamme Raision houkuttelevuutta lisääviin vetovoimatekijöihin ja mielikuviin.	Valvomme että rakennettu ympäristö on terveellinen, turvallinen ja viihtyisä.	Ympäristökatselmuks et (K/E). Myönnetyt rakentamisluvat (m3). Lopputarkastusten määrä (kpl). Seurataan lisäksi: rakentamisluvat, sijoittamisluvat, katselemukset (kpl).	Rakennustarkastaja

Osallisuus ja toimintakulttuuri

Valtuustokauden tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Vastuutaho
-------------------------	------------------------	-----------------	----------	------------

Hyödynnämme tietoa tehokkaasti päivittäisessä työssä ja päätöksenteossa	Kehitämme poikkihallinnollista yhteistyötä.	Valmistelemme tiiviissä yhteistyössä mm. poikkeamislupahakemuksia, kaupungin uudisrakentamiskohteet sekä muut suunnittelukohteet.	Yhteistyötä tehty edellä mainituissa kokonaisuuksissa, K/E.	Palvelualuejohtajat
Otamme asukkaat ja sidosryhmät huomioon viestinnässä, suunnittelussa ja päätöksenteossa	Selvitämme seutuyhteistyön mahdollisuuksia.	Käymme aktiivista keskustelua kuntien kanssa seutuyhteistyön vaihtoehtoista omalla palvelualueellamme. Pyrimme yhteisvalmisteluun kuntia yhteisesti koskeissa asioissa.	Osallistuminen yhteisten asiakokonaisuuksien valmisteluun, käyty yhteistyökeskustelut ja -valmistelut. Mittarit: K/E ja kuvaus käydyistä keskusteluista.	Rakennusvalvontapalvelut

4.3.4. Tunnusluvut

	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Rakentamisluvat				
Rakentamislupien määrä (m³)	120 039	134 095	120 000	150 000
Rakentamislupien keskimääräinen käsittelyaika (vko)	3,0	3,0	3,0	3,0
Lopputarkastusten määrä (kpl)	215	281	180	200

	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Rakentamisluvat	64	52	170	120
Toimenpideluvat	105	86	_*	_*
Suunnittelutarveratkaisut	1	1	2	2
Katselmukset	921	891	850	700

*Vuoden 2025 alusta voimaan tullut uusi rakentamislaki ei tunne enää toimenpidelupaa.

Yhteisenä lupana on sen jälkeen ainoastaan rakentamislupa. Purku- ja maisematyöluvat pysyvät ennallaan.

4.3.5. Rakennusvalvontapalvelut, ulkoiset määrärahat

Selite	TP2024	TA2025	TAM2025	TA2026 LTK	TA2026 KH	TA2026
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot						
Maksutuotot	339 398	340 500	340 500	371 000	371 000	371 000
Tuet ja avustukset	209	12 100	12 100	15 000	15 000	15 000
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	339 607	352 600	352 600	386 000	386 000	386 000
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-223 570	-259 543	-259 543	-266 227	-266 227	-266 227
Eläkekulut	-46 430	-53 716	-53 716	-53 571	-53 571	-53 571
Muut henkilösivukulut	-8 111	-8 357	-8 357	-11 554	-11 554	-11 554
Henkilöstökulut yhteensä	-278 111	-321 616	-321 616	-331 352	-331 352	-331 352
Palvelujen ostot	-54 642	-108 570	-108 570	-108 570	-108 570	-108 570
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 353	-4 400	-4 400	-4 400	-4 400	-4 400

Avustukset						
Vuokrat	-2 731	-5 520	-5 520	-5 520	-5 520	-5 520
Muut toimintakulut	-10 884					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-348 721	-440 106	-440 106	-449 842	-449 842	-449 842
TOIMINTAKATE	-9 114	-87 506	-87 506	-63 842	-63 842	-63 842

4.3.6. Rakennusvalvontapalvelut, ulkoiset ja sisäiset määrärahat

Selite	TP2024	TA2025	TAM2025	TA2026 LTK	TA2026 KH	TA2026
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot						
Maksutuotot	368 766	349 050	349 050	379 550	379 550	379 550
Tuet ja avustukset	209	12 100	12 100	15 000	15 000	15 000
Vuokrat						
Muut toimintatuotot						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	368 975	361 150	361 150	394 550	394 550	394 550
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-223 570	-259 543	-259 543	-266 227	-266 227	-266 227
Eläkekulut	-46 430	-53 716	-53 716	-53 571	-53 571	-53 571
Muut henkilösivukulut	-8 111	-8 357	-8 357	-11 554	-11 554	-11 554
Henkilöstökulut yhteensä	-278 111	-321 616	-321 616	-331 352	-331 352	-331 352
Palvelujen ostot	-64 470	-119 903	-119 903	-120 817	-120 817	-120 817
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 416	-4 450	-4 450	-4 450	-4 450	-4 450
Avustukset						
Vuokrat	-21 799	-22 286	-22 286	-25 979	-25 979	-25 979
Muut toimintakulut	-10 884					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-377 681	-468 255	-468 255	-482 598	-482 598	-482 598
TOIMINTAKATE	-8 706	-107 105	-107 105	-88 048	-88 048	-88 048

5. Käyttöomaisuusinvestoinnit 2026

Vuoden 2026 talousarviossa lupalautakunnalla ei ole käyttöomaisuusinvestointeja.

6. Lupalautakunnan vakanssit 2026

Vuoden 2026 talousarviossa lupalautakunta ei esittänyt uusia vakansseja.